

Excerpto: Ex Actis Archiepiscopii Die-
cesis Vilnensis Litterarum Fundatio-
nalem Ecclesiam Parochialis Hodu-
eisensis, parte Requirenti Extradi-
ta
Anno Domini 1793 Mensis Maij 3
Die

Quarum quidem Litterarum sequitur Tenor: atq; talis=
In Nomine Gloriosissime Divinissime Trinitatis Patris
et Filij et Spiritus Sancti Amen Ad perpetuam
rei memoriam Ego Stanislaus Stanislai Kiszka Cano-
nicus Vilnensis Siquifis unioeris et Singulis quorum
interest, aut quomodo poterit interesse per hasce meas
proprias, quod cum admirabili Deo Opt. Max. et Singu-
lari Providentia, que cuncta suaviter disponit, ad hunc
Statum Ecclesiasticum vocatus, et in eo constitutus es-
sem, Bonaq; Paterna et Hereditaria Hoduiskii ap-
pellata (Cessione Illustris Magnifici Dni mei amentissi-
mi Patris) Possessionem venisset. Nichil Mibi antiqui-
us et optabilius esse debere iudicio, quam omnem quanta-
cumq; esse possit illa, operam in id conferam, ut Deo
Propolenti, qui est misericordiarum, et totius nostre con-
solationis Pater, quatum me exhibeam, pro Beneficij gra-
tias sedulo agam, et laudem ejus ac cultum pro se
se augere, ac propagare studeam, potissimum autem
ut in Bonis Paternis que jam ad me jure heredita-
ris devoluta sunt, Saluti Subditorum meorum con-
sulere et providere possem. Cum itaq; a Benedictissi-
mis ipsius manibus cuncta in me proveniant, et ipsi-
dem etiam nonnihil ad laudem ipsius impertiant,
et apignan⁹ duci, ut pro his Caducis et momenta-
neis, in quibus tuto animus nullatenus conquiesce-
re potest, longe feliciori commercio perveniam et
in eternum Duratura in Regione viventium abtin-
am

am. Ad laudem igitur Dei Omnipotentis Beati
maeque Mariae Virginis Patronae meae singularis et
tissime ac omnium sanctorum, specialiter autem in honore
Domi Stanislawi Patroni mei tutelaris, et Sancti Casari
ri in Oppido meo Hoduicensi dicto, ubi antea quidem
nonnulla fuerat, nimirum Octo Mansorum Fundatio,
sed quoniam a compluribus Annis, et plane usque ad haec
tempora alieni a Religione Catholica Homines possede
bant, ab idem Ecclesia ibidem hactenus desolata, et cultu
Divino penitus orbata fuit, Bona quoque distracta et
adempta, Reditusque ablati, ita ut illius vetustae Funda
tionis vix ullum ceter vestigium, de novo penitus Tem
plum, ritus 1^{ae} Romanae Ecclesiae Catholicae fundari et
dotandi: Duci, prout per haec mea propria praehabita
matura deliberatione, et vehementer desiderans Animas
in crassis ignorantiae tenebris, et sine fidei luce, sine
doctrina et Exercitijs spiritualibus degentes, diligenter
et sedulo juvare, fundo, et doto, nimirum Praedium fan
leowic dictum, ubi sunt Mansi quindecim agri boni, et
fertiles; cum Subditis, et eorum Servitijs, Censibus, ac
Obligationibus, cum Agris, Pratis, hortis, Silvis, Lacubus,
Graminibus, Pasuis, et alijs omnibus proventibus, ob
ventionibus, et Pertinentijs, prout se ex Antiquo hoc
Praedium habebat, et quemadmodum plenius et sufficienter
us in Inventario meo speciali omnia exprimuntur
et describuntur. Ecclesiae praedictae meae Hoduicensi
do, donec, attribuo, applico, et in perpetuum adscribo
et approprio, nihil penitus juris super praedio praefa
to pro Me, et quibusvis Successoribus meis relinquens
et reservans, sed in Ecclesiasticam Jurisdictionem trans
fero et transfundo, ejusdemque Praerogativis, libertatibus
et immunitatibus inscribo, et incorporo. Pro meliori
autem

autem sustentatione Parochi moderni et Successorum
specialem Decimam pecuniariam assigno et ascribo,
quam solita est ab antiquo Stabilitas tota sub meo
Jurisdictione Hoduicensi degens Parocho dare, teneti-
tur et in posterum eadem mea Stabilitas quot annis
pro Festo S. Martini inviolabiliter Parocho Hoduic-
censi, tam moderno, quam ejus Successoribus servare
dare et persolvere. Loco autem Strenie, Subditi mei
Omnes tam Oppidani Hoduicenses, quam ex Pagis et
quolibet Manso duos Gropos Lito singulis annis Para-
cho dabunt, Pro Domo Parochiali edificandam Aream pe-
nes Templum cum Hortis, et duobus Hortulaniis ve u-
no Oppidano, similiter et aliam Aream pro Schola
erigenda assigno et dono, prout latius in Inventario
continetur. Ligna pro focis et reparand. Templo, ac edifi-
cand. Domo Parochi et Successores ejus ex silvis meis
Hoduicenc. liberam incisionem et vectigera habebunt
cum scitu tamen Factoris mei, qui in id attendet, ne no-
tabile Damnum silvis inferatur. Lacum Heudelis sub
eodem Praedio Jamleus habet Parochus et sit eo conten-
tus. Quod attinet ad Jus Callationis, illud mihi integrum
quoad vicere reseruo, cum vero debitum universae Curiae et
inevitabile, Dei Jussu persolvere, tunc Jus Patrona-
tus in R. P. D. n. s. Observand. et Ultrantipinos Confrat-
res, etq. in totum Venerabile Capitulum Vitervense trans-
fundo, et transfero in perpetuum, Parochus autem ta-
praesens, quam Successores futuri Obligati erunt Sa-
crum Cantatum diebus singulis Dominicis, et Festis
Sollemnioribus cum Concione idioma Pativo perage-
re. Lectum autem Feria quarta pro Benefactoribus,
et die Sabbatho de Beatissima Virgine Maria pro de-
votione

Devotione sua celebrabit. Quoniam autem Subditi mei et
alii in vicinia habitantes longo tempore Refectione Spiritu
ali caruerunt, et ignari ac rudes sine doctrina Christiana,
et sine Pastore Oves errabunda viciabant, Parochus et
ejus Successores in id maximam impendere curam debent
ut bono Exemplo afficiant, Dogmata Fidei crebro propo-
nant, et pijs exhortationibus instruant, et informant,
ut tandem DEO vero, et placidissimo, qui est longani-
mis et patiens servire discant et assuescant. Baccalaunum
pro informanda Juventute, et alium Adolescentum pro de-
centi Cantu faceret. Quae omnia uti praemittitur et in-
inventariorum specialiter continentur Ecclesiae huiusmodi
Haduicisensi de novo erectae et fundatae in perpetuum
attribuo, dono appico, et ascribo, voloq; ut haec mea
Fundatio in nulla sui Parte a quopiam violetur, sed
integra et inviolata semper et in eam remaneat,
et conservetur, gravissimèq; Successores quosvis meos ad
quos quocunq; modo Bona ista Haduicisli devolventur,
abstringe, ne eam infringere, aut quomodolibet in va-
lidare audeant, districtam Judicii Supremo rectio-
nem reddituri, Cujus Ego iram placam et ejus grati-
am humillime inquirend de meis Rebus proprijs
nonnihil subtrahi et ejus Nomini Divinissimo Deivi.
In ejus rei fidem Praesentes manu propria sub-
scriptas, Sigillo meo consignari feci. Uxor etiam
sum opera nonnullorum Illustrissimor et Magnificor
amicorum meorum, qui ex sua in Me benevolenti-
tia dignati sunt Manus suas subscribere, et
Sigilla sua apponere mandarunt. Nimirum Il-
lustrissimus et Reverend in Xto Pater et DD Benedictus
Woyna DES, et Apostolicae Sedis Gratia Episcopus
Vilm

29

Vilnensis, Illust. et Magnificus DD Leo Sapieha M
 D Litt Supremus Cancellarius Parnavicus, Moki
 lovien Capitaneus, Illustrissim. Princeps et DD Joan
 nes Radziwitt in Rieowicz et Styka Dux Patatini
 ces Vilnen et etc. Dat Vilnae 27 Decemb^o Anno Dni
 1698 = Subscriptio Fundatoris huius exprimitur Verbis
 Stanislaus Kiozka Canonius Vilnensis mps = Deinde
 aliorum = Benedictus Wajna Episcopus Vilnen. Leo Sapie
 ha Cancellarius M D Litt. Jan Jerzy Radziwitt relog
 wtusng

Premissa omnia ex ipso Originali in Perga
 myno scripto de verbo ad verbum transumpta
 et sigillo Celsissimi Illri ac Rmi Ignacij Ja
 cobi Principis Masalski Episcopi Vilnensis
 communiti.

Josephus Dabrowski
 archivista Dioc. Vilnensis
 M.